

Sak nr. 33/45.

Trondheim

Innherradsfangeleir. 6/7-45.

Rapport^{R.L. 06772 1947}

til politimesteren i Trondheim

avgitt av politisoldat Asbjørn Karlsen.

Freitag 6/7-45 avhørtes i Innherrad fangeleir:
Rear Lund, f. 29/3-08. i Tromsø.

Uke: Kriminalkommander.

Bopel: Eidsvold gt. 13. Trondheim.

Dopt og konfirant i Tromsø Demkirke.

Medlem av N.S. siden 25/8-40.

Førerker for motorvegn utstedt av Trondheim Polikammer våren 1943.

Ikke straffet før.

Nærsk statsberger.

Gift med: Sigrid Marie, f. Kill, f. 26/6-16. husmor. Eidsvold gt. 13.

(vet ikke sikkert)

Barn: Grete, f. 18/7-43. er hos sin mor.

Foreldre: Mor: Erika, f. Erichsen, 67år. bor hos Alf Østengen, Lier.

Far: Johannes Holmboe Lund, fhv. bokholder, døde i 1931.

Søsken: Ingeberg, ca. 42 år. gift med politifullmektig Steinholt,
bor formentlig i Narvik nå.

Kirsten, ca. 40 år. gift med sadelmaker Østengen, Lier st.

Ingen utenom siktede var medlem i N.S.

Personlig forhold før okupasjon.

Jeg gikk ut av Tromsø felkeskole i 1919, og tok middelskolen i 1923
artium i 1926 og juridikum i 1930. Så var jeg dels sakførerfullm.
hos høyesterettsadvokat hos Chr. Selmer, Tromsø. dels kenstiftuert
demmerfulmektig hos byfogden i Tromsø tilsammen i 1 år. Fra høsten
1931 drev jeg selvstendig sakførerpraksis på Skjervøy til først i
1935 da jeg flyttet til Tromsø, hvor jeg fortsatte min praksis til
slutten av 1938. Da fikk jeg forbindelse med avdelingsjef Lunde
i Sterebrand, og avtalte med ham at jeg skulle utdanne meg som
dispansjer, og deretter begynne som dette i Sterebrand. I slutten
av februar reiste jeg så til Trondheim for å ta denne utdannelsen,
dette var i 1939. Jeg studerte privat til krigen brøt ut da sluttet
jeg med dette for jeg klarte ikke å fullføre det. 10 jan. 1940 var
jeg innkalt til militærtjeneste i Narvik. Men på grunn av mitt
navesår ble jeg fritrukket. Jeg ble henviset til militærlege Nissen,
vis avis Trondheim Politikammer, og han sa at jeg skulle vente i
4 mnd.

Personlig forhold under okupasjon.

9 april 1940 var jeg i Trondheim, tok med meg min militærbok og gikk
ned på 5 div. for å melde meg til tjeneste. Utenfor traff jeg
Erik Reistad fra Oslo (vet ikke adressen) bodde da i Sverres gt. 1a.
Vi syntes det var så merkelig at det satt en nærsk offiser inne på
kontoret, det har senere blitt fortalt meg at det var kapt. Langli,
og dirigerte gutter hit og dit, mens det på utsiden stod en nærsk
og en tysk vakt. Da jeg ikke hadde gjort militærtjeneste før spurte
han meg om jeg var en flink skileper og skytter. Jeg svarte da at
jeg hadde navesår, og således ikke kunne tåle noen strabatsar.

Han sa da at det ikke var noe bruk for meg. Jeg gikk så i en 14 dg. tid uten å gjøre noget. Ved ~~for~~ medling av advokat Flock, som jeg kjente fra studietiden, kom jeg inn i Centralkomiten i slutten av april 1940. Vårt arbeide der bestod bestod av å regulere varetransporten ut av byen, vi måtte da prøve på å få varene likt fordelt utover landet. Likeledes å sørge for at transportene gikk som de skulle. I denne komiten satt høyesteretts advokat Klausen som høyeste sjef, mens den daglige leder var advokat Skirsta. Overrettsakerne Tervald Wiik, Carl Flock og Hans H. Pedersen, pluss meg satt i samme avd. Vi stod under tysk kontroll særlig når det gjaldt transportvesenet. Her var jeg i ca. 6 ukers tid, men da vi fikk 150-kr. mnd. og jeg ikke kunne leve på dette sluttet jeg. Gjennom Erling Selen, Konsul Lerch gt. 3. fikk jeg arbeide ved Armees-Tysk Verpflegungsanstalt. Mitt arbeide der bestod av å kontrollere at listene stemte over det utstyret og maten som de tyske soldatene skulle ha. Dette holdt jeg på med i 2 mnd. da jeg overtok kassen, hver det bare var rent kassa-arbeide. Dette holdt jeg på med til midten av mars 1941. Mens jeg arbeidet hos tyskerne arbeidet jeg sammen med brødrene Per og Hans Mittef og Hans A. Glæver. Disse kan bekrefte min oppførsel der. I mars 1941 ble jeg ansatt som politifullmektig ved ordenspolitiet i Kristiansund, etter å ha søkt på denne stilling. Mitt arbeide der i Kristiansund bestod av bare rent kriminelle arrestasjoner, men jeg gikk aldri tyskerne til hande i min stilling der borte. Min sjef da var politimester Reald Theisen, pensjonert bor i Kristiansund. Da jeg kunne meget bra tysk ble jeg av han sendt som forhandler med Statskommandanturen. Jeg forhandlet mest med statskommandanturens sjef. Vi forhandlet bl. a. om et lager av granathylser som lå på torvet i byen, svartebørshandeln mellom nordmenn og tyske soldater, og jentenes spring med tyske soldater. Jeg var ansatt her i 3 mnd. da jeg ble beordret av ekspedisjonsjef Frigård i Politidepartementet, til Statspolitiet som fullmektig. Jeg ble beordret dit en mnd. føre jeg reiste dit, men jeg la inn søknad om å få slippe. Denne søknad begrunnet jeg med at det var så mye ekstra med denne flyttingen og at min kone skulle ha barn. Politimester Theisen vedla en attest på at jeg ikke kunne reise, da han også gjerne ville ha meg og at han trengte meg i ~~Kristiansund~~ Kristiansund. Jeg fikk telf. fra departementet om at jeg øyeblikkelig måtte komme nedover til Oslo, da tredje da at jeg allerede hadde tiltrått min post for lenge siden. Dette var den 11/6-41. Jeg reiste så til Oslo og fremstilte meg etter ordre for ekspedisjonsjef Frigård, og så for statspolitetsjef Martinsen. Der fikk jeg vite at jeg var utpekt som leder for en avd. i Trondheim med tittel av politifullmektig. Jeg hadde ikke noe lyst på denne stillingen, men jeg protesterte ikke. Jeg fikk innstruks om at jeg skulle reise til Trondheim og lede avd. og at oppgaven bestod i å ~~ikke~~ sette i gang etterforskning i politiske saker. Jeg reiste så til Trondheim og begynte mitt arbeide der. Offisielt ble Statspolitets kenter åpnet den 1/7-41. Da vi var kommet igang etter ca. 1/2 års tid fikk vi ordre fra tyskerne om å foreta arrestasjoner av den og den persjonen. Jeg kjenner ikke noe til om det ble drevet noen tortury ved arrestasjoner som mine folk foretok. Dette skjedde ikke under min tid som leder av denne avd. Da tyskerne ikke trodde på oss fikk vi aldri noen alvorlige saker som kunne lede til at nordmenn ble kastet i tysk fengsel. En av mine underordnede i denne avd. var betj. Jarle Weld, Trondheim Politikammer, som fikk avskjed ~~skjedd~~ fra denne stilling på grunn av en affære han hadde hatt med Rinnan, under sin tid som lensmannsfullmektig i Levanger. Dette skjedde etter en henstilling fra Bischof som ikke ville ha Weld her. Jeg skrev til Statspolitiet i Oslo, og ba den avgjøre saken, og etter ordre herifra måtte Weld slutte.

1942!
1942!

Jeg fikk flere henstillinger fra fylkesfører Rogstad om å fereta arrestasjoner, Men da jeg spurte om hva den jeg skulle arrestere hadde gjort, svarte ikke Rogstad på dette. Jeg påpekte at personen måtte ha utført en straffbar handling og at jeg ikke uten videre kunne fereta en arrestasjon i henhold til Rogstads anmodning. (ordre En dag tok jeg med meg straffeprosessloven og overbetj. Grønland som vitne, og gikk opp til Rogstad og holdt en forelesning for ham om hva vi politifolk hadde å gå etter. Jeg snakket sømlig med ham om paragrafene som gjalt fengsling. Rogstad svarte da at han måtte se å få lovene forandret. Etter dette har Rogstad benyttet seg av tyskerne når han skulle ha noen arrestert. Jeg skrev flere stemningsrapporter til statspolitistef Martinsen og disse gikk så videre til Quisling. I forbindelse med disse rapporter vil jeg nevne at jeg ga opplysninger om Selbu affæren og unntakstilstanden, som ga Quisling et ganske annet bilde enn av de rapporter han fikk fra Rogstad. Jeg ble oppferdret av statspolitistef Martinsen flere ganger om å søke mere omgang med det tyske politi. Jeg skulle også få penger til å holde selskap for den hjemme hos meg. Jeg svarte på dette at det ikke passet meg, og at jeg fulgte mine rettningslinjer. 1 jan. 1941 søkte jeg avskjed fra Statspolitiet, påberoppe meg da at jeg ikke passet og at jeg hadde mitt mavesår. Først i okt. 1942 ved 2100 tiden en kvell fikk jeg telf. fra hauptsternbaneführer Hollack, S.D. om at jeg måtte komme bort på Misjonshotellet. Da jeg kom dit bort var også Landerud og Bischoep tilstede. Hollack sa da at dagen etter skulle alle jødene i byen arresteres og at det norske politiet skulle fereta dette. Jødene skulle sendes til Oslo, sa Hollack etter min forespørsel. Da vi derifra sa jeg til Landerud at han skulle sørge for transporten, mens jeg hadde med forpleiningen. Jeg ga så beskjed til Røde Kors om at de skulle gjøre istand matpakker og ordne med melk til barna. Dagen etter fikk jeg telefon fra Martinsen som spurte meg om når jødene skulle reise fra Trondheim. Jeg svarte at det ble ved 2000 tiden og at de ville være i Oslo utpå dagen etterpå. Martinsen svarte da at om de ikke var der føre kl. 1200, så ville den ikke ha de der. For det var nemlig et skip som skulle gå kl. 1200 ifra Oslo med jøder. Jeg fikk da for det første greie på at de skulle sendes til Polen eller Tyskland. Så gikk jeg bort til Hollack og sa at denne transporten blir det ikke noe av da de ikke rekker frem til Oslo føre kl. 1200. Hollack svarte da at den skal gå. Så gikk jeg igjen bort til kontoret og ringte til Martinsen igjen som sa, at nei, nei vi må ikke få dem hit. Jeg spurte så om jeg skulle protestere ytterligere. Han svarte da at det måtte jeg endelig gjøre, for vi må ikke få dem hit. Etter å ha konferert med Landerud om hva vi skulle gjøre, sa jeg til ham at nå legger jeg med mitt hverv. Dagen etter ringte Hollack opp til meg å et fryktelig raseri og truet meg med Falstad, og spurte meg om jeg trodde at slik en person som meg kunne hindre dem fra å fereta transporten av jøder fra Norge. Jeg sluttet så i Statspolitiet 30 juni 1943 og søkte meg over til Kriminalpolitiet, hver jeg begynte 1 juli 1943. Etter godkjennelse fra Politidepartementet ble jeg kriminalkommander der. Mitt arbeide der bestod av følgende, hovedsakligen i å bearbeide kriminalsaker. Men jeg hadde også anledning til å gripe inn i de andre kriminalavd. fra Ålesund til Bode, for der å rette på forhold som ikke var som de skulle være. Mitt hovedarbeide var å lede etterforskning og skrive innstillinger til statsadvokaten i slike saker. Jeg tror sikkert at arrestasjoner foretatt av oss har ledet til ~~et~~ nordmanns opphold i tysk fengsel. Men jeg fikk ordre av tyskerne om å avdele folk hit og dit for å fereta arrestasjoner for dem. Jeg hadde 2 fullmektiger under meg, Arvid Dahle som fratratte etter egen søknad 1/2-44. Peter Mahre som flyktet til Sverige første halvdel av sept. 1944. Overbetj. Dragvold var også ansatt der som 1 ste. betj. Jeg var med på 2 utrykninger i 1943. til Orkdalsbanen under anbe-
tatsene som var foretatt der. Vi fikk der gjennem undersøkning på stedet konstantert at det var folk utenfra som hadde gjort dette.

Jeg stod ikke under noe slags press fra tyskerne eller N.S. under mitt arbeid som kriminalkommander. Vi hadde ikke den slagkraft som vi burde ha. Vi ville arrestere Delmen (Rinnanbanden) på grunn av hans skytning i enhver anledning, og Trond Kvåle for mordet på Pevik i mars-april 1945. Dette nektet imidlertid det tyske S.D. Vi fremla saken for Flesch som sa at Kvåle var en meget viktig mann for ham, og at han stod under det tyske S.D. beskyttelse. "Politipresident" Lalum og jeg reiste så ned til Oslo og fremla saken for Jonas Lie. Han levot & henvende seg til den øverste sjefen Fehmer? (husker ikke sikkert om det var han). Vår tur dit ned til Oslo resulterte i at Kvåle ble arrestert av S.D. men han ble sluppet ut igjen av tyskerne etter kapitulasjonen. Deretter ble han grepet av oss som overleverte ham til de nåværende myndigheter. Som kriminalkommander fungerte jeg til jeg ble arrestert. Jeg stod ikke i forbindelse med noen tyskere utenom min tjeneste, og hadde aldri noen tyskere hjemme hos meg. Jeg hadde radio under hele krigen. Siste året var jeg varann for Marxarbeidslederen i Trondheim.

Siktetes forhold til N.S.

Jeg gikk inn i N.S. 25/8-40. og grunnen til at jeg gikk inn var at jeg var helt overbevist om at tyskerne ville vinne krigen, og for å gjøre okupasjonstiden så lempelig som mulig. Og at N.S. var det eneste som kunne redde Norges frihet og selvstendighet. Jeg betalte kontigenten i N.S. til 1942. Jeg har ikke ydet N.S. eller andre unassjenale foreninger noen økonomisk støtte, har heller ikke hvervet noen medlemmer. Jeg har vært på N.S. møter, men aldri holdt noen taler. Jeg var hirdpliktig, men aldri vært medlem av hirden. Jeg har aldri opptredt i noen slags N.S. uniform.

Tjenester til gagn for landet,

Under min tjeneste i Statspolitiet bidrog jeg til at folk ble sluppet ut av tyskerne. Etter henstilling fra kona til Sørvik, inspektør i Norsk Redningselskap, Valkendorfs gt. 13. ble han xx sluppet ut av Vellan etter min henstilling til S.D. i 1942. Sommeren 1942 ble brannsjef Strømheim, arrestert av S.D. fordi han nektet å gå brannkerpset ordre til å gjøre Hitler hilsen til tyskerne. Jeg var borte hos S.D. og ba om at han måtte bli løslatt, hvilket han også ble. Men han ble innstilt igjen senere etter Terbevens ordre, og etter klage fra Regstad til Terbeven. Jeg har en rekke ganger vært borte på Trondheim Politikammer og bevirket til at folk har blitt løslatte. Dette kan overbetj. Dragvold gi opplysninger om. Jeg husker flere andre episoder, men kan ikke huske navnene på folkene som jeg hjalp. Det var særlig i forbindelse med Selbu affæren som folk derifra kom til meg. Jeg stod ikke i forbindelse med noen hjemmefront.

S.D.

Min formue pr. 1/1-40. var ca. 1000-kr.
 " " " 1/1-45. " " 1000-kr.

min inntekt siste året var 11400-kr.

Jeg har 1. livspolise i "Gjensidige" verdi ca. 200-kr.
 " " " 1. i Norsk Forenede Livsforsikringselskap på 6000-kr.

Ellers har jeg ikke noen verdipapirer av noen slag.

Jeg erkjenner meg ikke for straffskyldig.

Opplest og vedtatt,
 Rear Lund.
 (sign)

Asbjørn Karlsen
 politiseldat.